

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/479/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3611201515
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3611201515.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a členov senátu JUDr. Ivety Martinákovovej a JUDr. Alice Beňovej v právnej veci navrhovateľov 1/ Ing. arch. F. K., bytom B., K. č. XXX/XX, 2/ Z. X., bytom B., K. č. XXX/XX, 3/ W. X., bytom B., W. T. č. XXX/XX, 4/ V. X., bytom B., K. č. XXX/XX a 5/ E. X., bytom B., K. č. XXX/XX, všetci zastúpení Ing. Y. K., bytom B., K. č. XXX/XX, proti odporcovi W. X., bytom Z. nad Z., K. č. XXXX/XX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. E. J., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Z. o neplatnosť závetu, o odvolaní navrhovateľov 1/ až 5/ proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 21. septembra 2011, č.k. 5C/101/2011-75, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovatelia 1/ - 5/ **s ú p o v i n n í** zaplatiť odporcovi spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 77,29 Eur, k rukám JUDr. E. J., advokátky, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov 1/ až 5/ na určenie neplatnosti závetu poručiťky R. X., rod. K., zomrelej XX.XX.XXXX zriadeného formou notárskej zápisnice notára JUDr. O. N. pod sp. zn. N XXX/XX (NZ XXX/XX) dňa 05.12.2002. Navrhovateľom 1/ až 5/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť odporcovi trovy konania v sume 280,49 Eur, na účet právneho zástupcu odporcu Advokátska kancelária JUDr. E. J., s.r.o., so sídlom v Z. nad Z., J. V. č. XX, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že poručiťka R. X. zriadila do notárskej zápisnice notára JUDr. O. N. N XXX/XX (NZ XXX/XX) dňa 05.12.2002 závet, podľa ktorého svoj nehnuteľný majetok v k.ú. N. pozemky č. KNC XX/X o výmere 386 m², parc. č. KNC XX/X o výmere 42 m², parc. č. KNC XX/X o výmere 67 m², parc. č. N. XX/X o výmere 170 m², parc. č. KNC XX/X o výmere 915 m², parc. č. KNC XX/X o výmere 29 m² a rodinný dom súpisné č. XX postavený na pozemku parc. č. XX/X, v celosti odkázala svojmu synovi W. X. (odporcovi) a tohto ustanovila za jediného závetného dediča k tejto časti svojho majetku; všetok svoj ostatný hnuťelný a nehnuteľný majetok, ktorý bude v deň svojej smrti vlastníť netestovala, tento ponechala k zákonnému dedeniu a vyzvala zákonných dedičov, aby sa o jeho rozdelení dohodli. Z kúpnej zmluvy zo dňa 10.10.2006 súd zistil, že touto zmluvou previedla poručiťka R. X. ako predávajúca na odporcu s manželkou S. X. ako kupujúcich v celosti vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX pre k.ú. N., ktoré boli predmetom závetu zo dňa 05.12.2002. Podľa rozhodnutia Správy katastra E. bol vklad vlastníckeho práva na základe tejto zmluvy do katastra nehnuteľností povolený dňa 26.10.2006 pod č. V XXX/XXXX. Z výpisu z LV č. XXX pre k.ú. N. zistil, že odporca spolu s manželkou sú zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností, ktoré boli predmetom uvedeného závetu poručiťky zo dňa 05.12.2002 v celosti z titulu kúpnej zmluvy zo dňa 10.10.2006. Z pripojeného spisu tamojšieho súdu sp. zn. 3D/116/2009 mal súd za preukázané, že pod touto spisovou značkou sa viedlo dedičské konanie po poručiťke R. X., pričom konanie skončilo uznesením, č.k. 3D/116/2009-19 zo dňa 26.11.2010, ktorým súd konanie zastavil a majetok nepatrnej hodnoty vydal navrhovateľke 1/ ako vystrojiteľke pohrebu. Keďže navrhovatelia sa domáhali určenia neplatnosti sporného závetu, najskôr súd skúmal ich naliehavý právny záujem na takomto určení. V

tomto smere dospel k záveru, že na takomto určení nemajú navrhovatelia naliehavý právny záujem, pretože aj v prípade vyhovenia návrhu by sa ich právne postavenie žiadnym spôsobom nezmenilo. Tento záver je odôvodnený skutočnosťou, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam poručiťka po zriadení sporného závetu kúpnu zmluvou previedla na odporcu s manželkou, preto aj v prípade vyhovenia návrhu by tieto nehnuteľnosti nemohli byť predmetom dedičstva po poručiťke, pretože táto podľa výsledkov konania tamojšieho súdu vedeného pod sp. zn. 3D/116/2009 zomrela ako nemajetná. V tomto smere je pre súd rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku (§ 154 ods. 1 O.s.p.), preto nie je rozhodujúce, že v súčasnosti podľa tvrdenia navrhovateľov prebieha konanie o určenie neplatnosti uvedenej kúpnej zmluvy, ktoré nie je právoplatne skončené. V tomto smere považoval súd pre úplnosť za potrebné uviesť, že v prípade právoplatného určenia neplatnosti uvedenej kúpnej zmluvy, môže byť o nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom sporného závetu vykonané konanie ohľadne novoobjaveného majetku, v ktorom budú môcť navrhovatelia uplatniť všetky námietky voči spornému závetu prednesené v tomto konaní, a to tak námietku tzv. relatívnej neplatnosti závetu, ako aj námietku tzv. absolútnej neplatnosti závetu, o ktorej po odkázaní dedičským súdom môže rozhodnúť súd v osobitnom sporovom konaní (z toho dôvodu nebolo potrebné ani uvažovať o prerušení tohto konania do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože v prípade úspechu v uvedenom konaní, rozhodnutie súdu v prejednávanej veci nezbaví navrhovateľov možnosti uplatniť námietky voči závetu priamo v nasledujúcom konaní o dedičstve, resp. v osobitnom sporovom konaní súvisiacom s konaním o dedičstve). Na základe týchto skutočností súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na ich strane v čase vyhlásenia rozsudku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 80 písm. c/ O.s.p.. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi priznal právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za tri úkony právnych služieb - 1) prevzatie a príprava zastúpenia v sume 57 Eur + režijný paušál 7,41 Eur, 2) písomné podanie na súd - vyjadrenie zo dňa 19.05.2011 v sume 57 Eur + režijný paušál 7,41 Eur, 3) účasť na pojednávaní dňa 21.09.2011 v sume 57 Eur + režijný paušál 7,41 Eur, cestovné výdavky za použité osobného motorového vozidla na pojednávanie v sume 15,81 Eur, náhrada za stratu času 24,70 Eur za 2 polhodiny po 12,35 Eur, spolu odmena a hotové výdavky 233,74 Eur + DPH 20% v sume 46,75 Eur, spolu trovy konania odporcu 280,49 Eur.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia 1/ až 5/, domáhali sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudok považovali za nesprávny s poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sú presvedčení o tom, že procesný postup v tejto veci nebol správny, nakoľko súdu nebránilo nič v tom, aby počkal na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom, v ktorom sa koná a rozhoduje o neplatnosti kúpnej zmluvy uvádzanej aj v tomto konaní. Poukázali na to, že postupom odporcu došlo k zneužitiu poručiťky a k absolútne zisťnému konaniu z jeho strany, ktoré smerovalo v konečnom dôsledku k ukráteniu práv všetkých ostatných zákonných, do úvahy prichádzajúcich dedičov. Nebolo preto namieste vec vybaviť zamietnutím žaloby pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu, bez toho, aby bolo vykonané ďalšie dokazovanie, ktoré by vo veci mohlo rozhodnúť meritórne, podľa návrhov, ktoré v tomto konaní žiadali. Či bude čo dediť, alebo nebude čo dediť závisí do rozhodnutia vo veci Okresného súdu Žiar nad Hronom a im do skončenia veci na Okresnom súde v Žiari nad Hronom bežia lehoty, ktoré môžu zmeškať, ak svoje dedičské nároky neuplatnia žalobou na súde. Súd prvého stupňa ich svojím rozhodnutím vylúčil z možnosti využiť svoje zákonné dedičské práva, ktoré nadobudli už smrťou poručiťky a ktoré práva reálne existujú, rovnako tak ako reálne existujú aj právne prekážky na uplatnenie ich práv. Tieto právne prekážky sú napadnutý testament a existencia kúpnej zmluvy, ktorá anulovala samotný testament a rozhodla o vlastníckych právach k sporným nehnuteľnostiam úplne inak, než tomu bolo v testamente. V dôsledku neplatného právneho úkonu odporcu a poručiťky prišli o zákonný podiel na dedičstve, a preto ochrana ich práv je dostatočným dôvodom pre to, aby na podanej žalobe trvali.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Stotožnili sa so záverom súdu prvého stupňa, že návrh navrhovateľov nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým prostriedkom na ochranu práv uplatňovaných navrhovateľmi 1/ až 5/. Navrhovateľmi 1/ až 5/ požadované rozhodnutie nebude mať žiadny dopad na ich právne postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam a nebude už

vôbec vyriešená s konečnou platnosťou otázka, komu predmetné nehnuteľnosti patria. Požadovaným rozhodnutím súdu sa nemôže obnoviť predošlý stav, taktiež nie je možné zmeniť právne postavenie navrhovateľov, nakoľko nedôjde v ich prospech k zápisu ich spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Neistota daného právneho stavu sa teda neodstráni, ale bude trvať naďalej a nevylučuje sa potreba ďalšieho konania, ktoré by bolo možné odstrániť iba konaním v zmysle §175x O.s.p.. Mali za to, že nebolo potrebné konanie o návrhu navrhovateľov prerušiť, nakoľko navrhovatelia mali a naďalej aj majú možnosť uplatniť si nimi požadované práva v konaní o dedičstve, resp. v osobitnom sporovom konaní súvisiacom v konaní o dedičstve bez ohľadu na výsledok konania vedeného pred Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/101/2011 a pred Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9C/104/2011. Uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 77,29 Eur.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov 1/ až 5/ nie je dôvodné.

Navrhovatelia 1/ až 5/ svojím odvolaním namietajú, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov nesprávne právne vec posúdil.

Odvolací súd preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľmi 1/ až 5/ vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z daného titulu si osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.. Na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľov dodáva:

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V prípade, že sa žalobca domáha určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, musí preukázať naliehavý právny záujem na takomto určení. Naliehavý právny záujem pritom existuje najmä vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo by sa bez takéhoto určenia jeho právne postavenie stalo neistým.

Predmetom posúdenia danej veci je platnosť závetu poručiťky R. X., rod. K., urobený formou notárskej zápisnice N XXX/XX, Nz XXX/XX, spísanej na notárskom úrade JUDr. O. N. dňa 05.12.2002. Predpokladom úspešnosti požadovaného určenia podľa § 80 písm. c/ O.s.p. je, že na žalovanom určení je naliehavý právny záujem, ktorý sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva navrhovateľov alebo neistoty v ich právnom vzťahu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, navrhovatelia 1/ až 5/ nemajú naliehavý právny záujem na určení neplatnosti závetu, pretože aj v prípade vyhovenia návrhu by sa ich právne postavenie žiadnym spôsobom nezmenilo. V konaní medzi účastníkmi nebolo sporné, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom závetu poručiťky zriadeného dňa 05.12.2002, následne poručiťka dňa 10.10.2006 previedla kúpnu zmluvou na odporcu a jeho manželku S. X.. Z výpisu z LV č. XXX pre k.ú. N. vyplýva, že odporca spolu s manželkou S. X. sú zapísaní ako bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností, ktoré boli predmetom závetu poručiťky titulom kúpnej zmluvy zo dňa 10.10.2006. Z uvedeného je zrejmé, že aj v prípade vyhovenia návrhu navrhovateľov by sa ich právne postavenie žiadnym spôsobom nezmenilo, nakoľko vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam poručiťka po zriadení sporného závetu kúpnu zmluvou previedla na odporcu s manželkou, a preto by tieto nehnuteľnosti aj v prípade vyhovenia návrhu nemohli byť predmetom dedičstva po poručiťke, pretože táto podľa výsledkov dedičského konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 3D/116/2009 zomrela ako nemajetná. Pokiaľ navrhovatelia dôvodili, že na Okresnom súde v Žiari nad Hronom prebieha konanie o určení neplatnosti uvedenej kúpnej zmluvy, a preto žiadali predmetné konanie prerušiť, k tomu je potrebné uviesť, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Odvolací súd sa v tomto smere stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v prípade právoplatného určenia neplatnosti uvedenej kúpnej zmluvy môže byť o nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom sporného závetu vykonané konanie ohľadne novoobjaveného

majetku podľa § 175x O.s.p., v ktorom konaní môžu navrhovatelia uplatniť všetky námietky voči spornému závetu, a to tak námietku relatívnej neplatnosti, ako aj námietku absolútnej neplatnosti závetu. Za daného stavu nebolo potrebné konanie prerušovať do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, nakoľko v prípade úspechu navrhovateľov v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy majú možnosť uplatniť námietky voči závetu v konaní o dedičstve o novoobjavenom majetku, resp. v osobitnom sporovom konaní súvisiacom s konaním o dedičstve. Za tohto stavu boli odvolacie námietky navrhovateľov 1/ až 5/ nedôvodné.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému odporcovi bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z odmeny za právne zastúpenie vychádzajúc z neurčitej hodnoty veci za 1 úkon - vyjadrenie k odvolaniu á po 57 Eur + 1-krát režijný paušál vo výške 7,41 Eur, t.j. 64,41 Eur + 12,88 Eur (20% DPH), spolu vo výške 77,29 Eur (§ 11 ods. 1 písm. a/, § 16 ods. 3, § 17 ods. 1, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.